

Situació d'aprenentatge

Títol	Català dialectal a TikTok
Curs (nivell educatiu)	4t d'ESO
Matèria	Llengua catalana i literatura

DESCRIPCIÓ (context + repte)

Per què aquesta situació d'aprenentatge? Està relacionada amb alguna altra? En quin context se situa? Quin repte planteja?

Aquesta situació d'aprenentatge **planteja el repte de crear un vídeo i penjar-lo a TikTok per difondre coneixements sobre els dialectes del català** d'una forma amena. Per assolir el repte final, els alumnes cal que duguin a terme un seguit de passos que inclouen la cerca d'informació sobre els diferents dialectes, la tria d'un dels dialectes, la creació d'un guió i, finalment, l'enregistrament i la publicació del vídeo a TikTok. També es proposa elaborar un mapa gegant dels dialectes.

Les **xarxes socials** són una bona eina de difusió que permeten fer arribar coneixements de forma amena i àgil, de manera que l'alumnat durà a terme l'experiència i en coneixerà els trets bàsics per, més endavant, aplicar aquesta pràctica en altres contextos.

Amb aquesta situació d'aprenentatge es pretén que l'alumnat prengui consciència de la riquesa lingüística del català i posi en pràctica la cerca d'informació, la reflexió, la comunicació oral i les habilitats digitals. A més, també es pretén que amplii el seu vocabulari.

La **valoració final** ha de reflectir el grau de participació en la realització de les diferents tasques en grup, a més de la coherència, la cohesió, l'adequació i la correcció dels productes finals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge s'afavoreix l'assoliment de les competències específiques següents:

Competències específiques	Matèria
C1. Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.	Llengua catalana i literatura
C3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.	Llengua catalana i literatura
C5. Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.	Llengua catalana i literatura
C6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.	Llengua catalana i literatura

TRACTAMENT DE LES COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

Competència ciutadana

CC1. Analitza i comprèn idees relatives a la dimensió social i ciutadana de la seva pròpia identitat, així com als fets socials, històrics i normatius que la determinen, demostrant respecte per les normes, empatia, equitat i esperit constructiu en la interacció amb els altres en diferents contextos socioinstitucionals.

Competència emprenedora

CE3. Desenvolupa el procés de creació d'idees i solucions valuoses i pren decisions, de manera raonada, utilitzant estratègies àgils de planificació i gestió i reflexionant sobre el procés realitzat i el resultat obtingut, per dur a terme el procés de creació de prototips innovadors i de valor, considerant l'experiència com una oportunitat per aprendre.

Competència personal, social i d'aprendre a aprendre

CPSAA4. Fa autoavaluacions sobre el seu procés d'aprenentatge, buscant fonts fiables per validar, sustentar i contrastar la informació i per obtenir conclusions rellevants.

CPSAA5. Planifica objectius a mitjà termini i desenvolupa processos metacognitius de retroalimentació per aprendre dels seus errors en el procés de construcció de coneixement.

Competència digital

CD1. Fa cerques avançades a Internet atenent a criteris de validesa, qualitat, actualitat i fiabilitat, seleccionant-les de manera crítica i arxivant-les per recuperar, referenciar i reutilitzar-les respecte a la propietat intel·lectual.

CD2. Gestiona i utilitza el seu propi entorn personal digital d'aprenentatge permanent per construir nou coneixement i crear continguts digitals, mitjançant estratègies de tractament de la informació i l'ús de diferents eines digitals, seleccionant i configurant la més adequada en funció de la tasca i de les seves necessitats en cada ocasió.

CD3. Participa, col·labora i interactua mitjançant eines i/o plataformes virtuals per comunicar-se, treballar col·laborativament i compartir continguts, dades i informació, gestionant de manera responsable les seves accions, presència i visibilitat a la xarxa i exercint una ciutadania digital activa, cívica i reflexiva.

OBJECTIUS D'APRENTATGE I CRITERIS D'AVALUACIÓ

Objectius d'aprenentatge	Criteris d'avaluació
Què volem que aprengui l'alumnat i per a què? CAPACITAT + SABER + FINALITAT	Com sabem que ho han après? ACCIÓ + SABER + CONTEXT
1. Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural, a partir del reconeixement dels dialectes de la llengua catalana, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural (CE1).	1. Reconèixer i valorar la llengua catalana i llurs varietats dialectals, diferenciant-ne els trets sociolectals i de registre, a partir de l'explicació del seu origen o el seu desenvolupament històric i sociolingüístic, i contrastant aspectes lingüístics i discursius en un vídeo de difusió a TikTok (basat en el criteri 1.1).
2. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals (CE3).	2. Enregistrar un vídeo de TikTok d'una certa extensió i complexitat amb diferents graus de planificació sobre els dialectes del català ajustant-se a les convencions pròpies dels diversos gèneres discursius, amb fluïdesa, coherència i el registre adequat en diferents suports, utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals (basat en el criteri 3.1).
	3. Participar de manera activa i adequada en la preparació del vídeo de TikTok, en el treball en equip i en l'enregistrament, amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística (basat en el criteri 3.2).

3. Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes (CE5).	4. Planificar la redacció d'un guió per a un vídeo de TikTok, de certa extensió i complexitat, atesa la situació comunicativa, destinatari, propòsit i canal; redactar esborranys i revisar-los amb ajuda del diàleg entre iguals i instruments de consulta, i presentar un text final coherent, cohesionat i amb el registre adequat (basat en el criteri 5.1).
4. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la, adoptant un punt de vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual (CE6).	5. Aplicar estratègies de cerca d'informació (localització, selecció i contrast), en diferents fonts, incloses les digitals, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura, sobre els dialectes del català, de forma progressivament autònoma, a la xarxa i a les biblioteques, valorant críticament el resultat de la cerca (basat en el criteri 6.1).

SABERS

Amb la realització d'aquesta situació d'aprenentatge es tractaran els sabers següents:

	Saber	Matèria
1	Les llengües i els seus parlants - Desenvolupament de la reflexió interlingüística en el context de la matèria. - Comparació i contrastació dels trets propis de les varietats dialectals (fònics, gramaticals i lèxics) i els relatius als sociolectes i els registres que permetin la comprensió de la realitat plurilingüe i pluricultural i el respecte a aquesta diversitat.	Llengua catalana i literatura
2	Comunicació. Processos - Interacció oral i escrita de caràcter informal. Consciència i ús dels actes de prendre i deixar la paraula, de la cooperació conversacional i la cortesia lingüística; de l'escolta activa, l'assertivitat i la resolució dialogada dels conflictes en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques. - Planificació i recerca d'informació, textualització i revisió de la producció oral formal. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Detecció i utilització d'elements no verbals. Anàlisi i ús dels trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal, en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques. - Planificació, redacció, revisió i edició en diferents suports de textos escrits. Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc., en el context de l'aula, de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació, incloses les xarxes, i en les activitats acadèmiques. - Cerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència; anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis i transformació en coneixement; comunicació i difusió de manera creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual. Utilització de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars.	Llengua catalana i literatura

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Quines són les principals estratègies metodològiques que es preveuen utilitzar? Quins tipus d'agrupament realitzarem? Quins són els principals materials que necessitarem?, etc.

El treball a l'aula de la situació d'aprenentatge es fa en grups cooperatius. A partir del coneixement que té del seu alumnat, el docent organitza grups heterogenis, pel que fa a les capacitats i el rendiment de l'alumnat a l'aula de llengua catalana i literatura. També pot optar per demanar, de forma individual a cada alumne, amb qui vol treballar, fent-li-ho justificar, i construir els grups a partir de tota aquesta informació.

L'alumnat disposa de la proposta de situació d'aprenentatge en el llibre. Els alumnes han de tenir un ordinador amb connexió a internet per cercar informació sobre els dialectes del català i triar el lèxic sobre el qual treballaran, i accés a programes de tractament de textos per elaborar el guió del vídeo. També necessitaran un telèfon mòbil i accés a TikTok per penjar el vídeo i fer-ne difusió. Per elaborar el mapa gegant hauran de disposar d'un rotlló de paper (que pot ser d'embalar) i els estris necessaris per crear-lo (tissores, adhesiu, retoladors, etc.).

En iniciar cada nova activitat, el docent fa una petita explicació, a tota la classe, en què introdueix l'activitat proposada i el temps que cal dedicar a fer-la (diverses sessions, segons l'activitat). En cap cas llegeix els enunciats de les activitats ni explica com s'han de fer, ja que són els alumnes els qui ho han de llegir i decidir entre tots l'estratègia adequada. Quan els membres d'un grup s'«encallen», el professor els fa preguntes perquè pensin; per tant, no els dona instruccions concretes ni valida o corregeix propostes de treball; aquests són processos que ha de resoldre cada grup.

Quan diversos grups s'«encallen» en un mateix punt, el docent fa les preguntes i les reflexions a tota la classe per promoure que algun grup trobi el desllorigador i pugui compartir-lo amb els altres, si es dona el cas.

Si és possible, cada sessió de treball cal tancar-la fent una petita explicació dels grups, en què cada un comenta, de forma breu i en públic, què ha fet en aquella sessió. Això fa que tots, alumnat i professorat, prenguin consciència de per què els ha servit fer la classe i què ha fet cadascú. Si no es pot fer en cada sessió, s'ha d'intentar fer-ho cada dues.

ACTIVITATS D'APRENTATGE I D'AVALUACIÓ

Activitat	Descripció de l'activitat d'aprenentatge i d'avaluació	Temporització
Activitat inicial <i>Què en sabem?</i>	El docent explica en què consisteix una situació d'aprenentatge i planteja les preguntes d'aquesta primera part a tota la classe. L'objectiu és que l'alumnat reflexioni sobre les diferents maneres de parlar el català segons l'indret geogràfic.	15 min
Activitats de desenvolupament i d'estructuració <i>Aprenem nous sabers</i>	• El docent explica la situació d'aprenentatge i forma grups de 3 alumnes. • Tot el grup classe mira uns quants vídeos de TikTok sobre diferents usos dialectals per tenir-los com a models de referència. • Trien tres dialectes del català amb la premissa que estiguin representats tant el bloc oriental com l'occidental. El docent pot fer els canvis que consideri oportuns per tal que la tria estigui equilibrada entre tota la classe. • Seguidament, es distribueixen els dialectes entre els membres de cada grup, i, de manera individual, cada alumne cerca paraules que es diguin d'una manera diferent segons el territori. • Per preparar el guió del vídeo, en la situació d'aprenentatge s'ofereix una taula en la qual l'alumnat pot anotar les dades que cal reflectir: nom de l'alumne i dialecte que ha treballat i les diferents maneres com es diu una mateixa paraula segons el dialecte al qual pertanyi. El docent supervisa que cada grup completa la taula adequadament per garantir l'èxit de la tasca. • Finalment, s'enregistra el vídeo de TikTok a partir del guió que han elaborat i seguint els passos que s'indiquen en la situació d'aprenentatge. També han d'elaborar un mapa gegant dels dialectes per penjar-lo a la classe i escriure-hi les paraules que han treballat.	1 h

Activitats d'aplicació <i>Apliquem el que hem après</i>	Es proposa que l'alumnat, de forma individual, reflexioni sobre els diferents contextos en els quals pot aplicar tot allò que ha après en la situació d'aprenentatge. A continuació, es fa una posada en comú per compartir les conclusions i trobar punts de coincidència. El docent pot actuar de moderador.	30 min
Activitats d'autoreflexió <i>Valorem el que hem après i com ho hem après</i>	El docent convida cada alumne, individualment, a reflexionar sobre el seu procés d'aprenentatge. Cal insistir en el fet que han de ser molt sincers per tal que ells mateixos s'adonin en què han progressat i en què els cal millorar.	15 min

BREU DESCRIPCIÓ DE COM S'ABORDEN ELS VECTORS EN AQUESTA SITUACIÓ D'APRENTATGE

Aprenentatges competencials

La situació d'aprenentatge propicia la difusió de coneixements a través de les xarxes socials. Per resoldre el repte, l'alumnat ha de desenvolupar les habilitats lingüístiques, digitals i comunicatives per tal d'expressar amb propietat i rigor els coneixements que ha elaborat i ser capaç de transmetre-ho a través d'un vídeo. Així, practica la comunicació oral i l'ús d'eines digitals, dues habilitats bàsiques per al seu recorregut acadèmic i, més endavant, professional.

Qualitat de l'educació de les llengües

La comunicació oral sobre temes lingüístics a través de les xarxes socials exigeix un bon domini de la llengua i l'expressió. També promou l'ampliació del vocabulari i la coneixença de la riquesa lingüística del territori.

Universalitat del currículum

La universalitat és present en aquesta situació d'aprenentatge perquè parteix d'una pràctica molt estesa en l'actualitat: la difusió de continguts a través de les xarxes socials. Alhora, proporciona un entorn flexible en què tothom pot tenir cabuda, ja que promou la comunicació i l'expressió oral, cosa que permet que tot l'alumnat pugui posar en marxa les seves habilitats. El fet de poder treballar amb altres companys i companyes compartint idees va encaminat al fet que tothom pugui aprendre aprofitant les habilitats de cadascú i interaccionant entre ells.

Coeducació

Aquest vector ha d'estar present durant la realització de tota la situació d'aprenentatge per consolidar un bon desenvolupament de les persones que defugui els estereotips i els rols segons el sexe, la identitat o l'expressió de gènere.

Benestar emocional

El fet de treballar col·laborativament suposa un intent de crear un espai de convivència que promogui el benestar emocional de l'alumnat. Es potencia tant l'experiència subjectiva de sentir-se bé, en harmonia i amb tranquil·litat, com també l'experiència personal de satisfacció amb un mateix per poder fer front a les dificultats i superar-les en positiu. L'alumnat, en tot moment, s'ha de sentir segur i amb confiança, tant pel suport del docent com dels companys i companyes.

Ciutadania democràtica i consciència global

La situació d'aprenentatge incideix en la importància del treball en equip i en la consciència de gestionar bé el món digital, i es pot entendre com una pràctica del que en un futur serà la participació de l'alumnat en la societat.

MESURES I SUPORTS UNIVERSALS

La situació d'aprenentatge inclou un conjunt de mesures i suports per tal de facilitar l'aprenentatge a tot l'alumnat:

- El treball en grup permet al professor o professora observar les aportacions que fa cada alumne per resoldre les activitats proposades i acompanyar, amb bones preguntes i suggeriments, l'avenç del grup i de cadascun dels alumnes.
- Aquesta manera de treballar facilita la col·laboració entre alumnes tant en la fase de desenvolupament com en la d'aplicació, de manera que l'alumne sempre disposa de la possibilitat de suport entre iguals, a banda de l'acció del docent.

MESURES I SUPORTS ADDICIONALS O INTENSIVS

Quines mesures o suports addicionals o intensius es proposen per a cadascun dels alumnes següents?

Alumne	Mesura i suport addicional o intensiu